

**До 100-річчя
утворення
Західно-
Української
Народної
Республіки**

ЗУНР

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСНА РАДА

ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСНА РАДА

ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НАН УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ ПОЛІТИЧНИХ І ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ІМЕНІ ІВАНА КУРАСА НАН УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ НАРОДОЗНАВСТВА НАН УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ УКРАЇНОЗНАВСТВА ІМЕНІ ІВАНА КРИП'ЯКЕВИЧА НАН УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА НАН УКРАЇНИ

КАНАДСЬКИЙ ІНСТИТУТ УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКА НАРОДНА РЕСПУБЛІКА

1918 - 1923

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ

ТОМ

4

Т - Я

ЧМОЛА

Іван Симеонович

ЧМОЛА

Іриней Симеонович

С. 304; *Чіх В.* Український патріот з села Верхрата // Вісник Любачівщини. Львів, 2011. № 19.

Микола Вітенко, Петро Гуцал

ЧМЕЛИК

Степан

(1872–1949) – полковник УГА. Н. в м. Сремська Митровиця (нині Сербія). Хорват за національністю.

Під час ПСВ – підполковник 24-го піх. полку австро-угор. армії. 13.02.1919 розпочав службу в УГА. 05.1919 – команд. 4-ї Золочів. бригади. У 2-й пол. 1919 – у канцелярії Диктатора ЗУНР.

16.11.1919 виїхав до м. Відень. Згодом мешкав на тер. Югославії, займався фермерством, громад. діяльністю. Хорват. письменник міжвоєн. періоду.

П. у м. Загреб (нині Хорватія).

Літ.: Стецишин О. Ландскнехти Галицької армії. Львів, 2012. С. 424.

Олег Стецишин

ЧМОЛА

Іван Симеонович

(06.03.1892–27.06.1941) – педагог, військ. діяч. Співзасн. укр. скаутського й січового стрілец. рухів. Брат Іриней Чмоли. Н. в м-ку Солотвин (нині смт Богородчан. р-ну Івано-Франк. обл.) у сім'ї судді. Навч. в нар. шк. м. Бережани (нині Терноп. обл.), г-зії м. Перемишль (нині Польща), на філос. ф-ті Львів. ун-ту. Активно поширював скаут. ідеї серед учнів м. Львів. 1911 разом з О. Тисовським і П. Франком створив орг-цію "Пласт". Надавав пластовим вправам х-ру військ. підготовки, приділяв увагу дисципліні.

1914–15 – старшина Легіону УСС. 15.09.1915 потрапив у рос. полон. Наприкінці 1917 – співорганізатор, згодом сотник Галиц.-Буковин. куреня січових стрільців у м. Київ. 1918–20 – у лавах ДА УНР (полковник, кер. коша Січових стрільців). 1920–21 – у польс. таборі для інтернованих.

Здобув ступінь магістра природничих наук у Краків. ун-ті. Після повернення до м. Яворів (нині Львів. обл.) працював учителем у г-зії "Рідної школи", розвивав пластовий рух. Після закриття

"Пласту" 1930 заарештований польс. владою. Відбув ув'язнення. З 1932 – на роботі в Дрогобиц. г-зії т-ва "Рідна школа", таємно підтримував контакти з пластунами.

На поч. ДСВ став в'язнем польс. концтабору в м. Береза Картузька (нині Береза, Білорусь). Зі встановленням рад. влади в Галичині 1939–41 в. о. завуча десятирічки. На поч. нім.-рад. війни заарештований НКВС.

Розстріляний у тюрмі м. Дрогобиц (нині Львів. обл.).

Літ.: Кучабський В. Корпус Січових Стрільців. Воєнно-історичний нарис. Ювілейне видання: 1917–1967. Чикаго, 1969; *Левицький С.* Український Пластовий Улад 1911–1945 у спогадах автора. Мюнхен, 1967; *Сич О.* Пласт: нарис витоків, історії, сьогодення. Івано-Франківськ, 1999; *Чмола І.* Спомини про моїх родичів // Дрогобицщина – земля Івана Франка. Т. 4. Дрогобиц, 1997. С. 249–258.

Олександр Руснак

ЧМОЛА

Іриней Симеонович

(03.09.1894 – д. і м. с. н.) – інж., старшина УГА та ДА УНР. Брат Івана Чмоли. Н. в м-ку Солотвин (нині смт Богородчан. р-ну Івано-Франк. обл.) у сім'ї судді. Хрещений подвійним іменем Іриней-Павло. Навч. в г-зії м. Бережани (нині Терноп. обл.), потім в укр. г-зії м. Перемишль (нині Польща), яку закінчив 1914.

На поч. ПСВ мобілізований до австро-угор. армії, 1918 отримав військ. звання обер-лейтенанта. Заареєструвався в Збірній станиці в м. Відень 20.02.1919. Згодом прибув до Галичини, служив у 2-му корпусі УГА. Відраджений командуванням УГА до ДА УНР на Наддніпрянщину (03.1919). Брав участь у боях біля м. Бердичів (нині Житомир. обл.). Через стан здоров'я приділений до коша корпусу Січових стрільців, до 11.1919 був командантом старшинської і підстаршинської шк. Потрапив у польс. полон, був у таборах м. Луцьк (нині Волин. обл.) і м. Вадовиці (нині Польща).

Чехівський Володимир Мусійович	Тетяна Осташко	404
Чехович Костянтин Володимирович	Микола Кугутяк	405
Чехович Мирон-Кость Титович	Микола Вітенко, Петро Сіреджук	406
Чехович Орест-Іван Титович	Петро Сіреджук	406
Чехословаччина	Андрій Яворський	407
Чиж Ярослав-Петро Ількович	Микола Кугутяк, Олександр Реєнт	408
Чикаленко Євген Харлампович	Олег Павлишин	409
Чикало Карпо Степанович	Петро Гуцал	410
Чикалюк Станіслав Михайлович	Петро Гуцал	411
Чикалюк Юрій Станіславович	Петро Гуцал	411
Чикета Гриць (Григорій) Прокопович	Петро Гуцал	411
Чипчар Михайло	Євген Лизень	412
Чичилович Іван Симеонович	Петро Сіреджук	412
Чичкевич Михайло Васильович	Микола Вітенко, Петро Гуцал	412
Чіс Іван Іванович	Петро Сіреджук	413
Чіх Михайло Петрович	Микола Вітенко, Петро Гуцал	413
Чмелик Степан	Олег Стецишин	414
Чмола Іван Симеонович	Олександр Руснак	414
Чмола Іриней Симеонович	Петро Гуцал, Ольга Малюта	414
Чобан Олекса Андрійович	Володимир Старик	415
Чолган Зенон Степанович	Іван Монолатій	416
Чопей Василь Йосифович	Микола Лазарович, Богдан Мельничук, Лариса Щербак	416
Чорненко Олександр	Степан Кобута	417
Чорний Дмитро Іванович	Петро Сіреджук	417
Чорний Дмитро Филімонович	Петро Гуцал	417
Чорниш Кость (Костянтин) Іванович	Микола Вітенко, Петро Гуцал	418
“Чорногора”	Петро Сіреджук	418
Чорнодольський Михайло	Микола Вітенко, Петро Гуцал	418
Чорнописький Василь-Володимир	Олександр Луцький, Кім Науменко	419
Чортків (Czortków)	Віктор Венглевич	419
Чортківська окружна військова команда	Микола Литвин	419
Чортківська офензива (7–28.06.1918)	Микола Литвин	419

Наукове видання

ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКА НАРОДНА РЕСПУБЛІКА

1918 - 1923

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ

ТОМ

4

Т - Я

Автор ідеї та ініціатор видання

Микола Кугутяк

Літературний редактор

Галина Пославська

Художнє оформлення

Борис Великголова

Верстка

Ігор Стахів

Манускрипт-Львів

вул. Енергетична, 22/10.

тел./факс: (032) 227 68 24

e-mail: petromelen@gmail.com

36 Західно-Українська Народна Республіка 1918–1923. Енциклопедія : До 100-річчя Західно-Української Народної Республіки. Т. 4: Т – Я. Івано-Франківськ : Манускрипт-Львів, 2021. 688 с.

ISBN 978-966-2067-72-9

Пропоноване енциклопедичне видання вперше в українській та світовій історичній науці презентує читачеві комплексне дослідження одного з найяскравіших феноменів вітчизняної історії – доби Західно-Української Народної Республіки. Енциклопедія є результатом тривалих наукових студій і сучасного творчого осмислення фундаментальних процесів українського державотворення і соборності на початку ХХ століття, узагальнення здобутків вітчизняної та зарубіжної історіографії у вивченні даної проблеми за роки незалежності України. На великому і якісно новому джерельному матеріалі з вітчизняних і закордонних архівосховищ і наукових бібліотек, застосовуючи сучасні методологічні підходи й останні досягнення соціогуманітарних наук, автори видання – науковці з Івано-Франківська, Києва, Львова, Чернівців, Тернополя – розглядають передумови революційного чину в Галичині, внутрішню і зовнішню політику ЗУНР, її збройну боротьбу і міжнародне становище, національні, соціально-економічні, культурні, етноконфесійні процеси в краї, партійно-політичну систему ЗУНР, її правову і законотворчу діяльність тощо. Велику увагу приділено повсякденному життю та побутові населення західноукраїнського регіону в 1918–1923 рр., просопографічним аспектам історії ЗУНР, питанням історичної персоналістики і біографістики, відомим і маловідомим історичним постатям борців за українську державність, незалежність і соборність, висвітленню різноманітних тем і сюжетів Енциклопедії за допомогою унікальних фотодокументів та оригінального, автентичного ілюстративного матеріалу.

Енциклопедичне видання пропонуємо увазі учнів, студентів, аспірантів, докторантів, викладачів вищої і середньої школи, усіх, хто цікавиться історією України ХХ століття.

УДК 94 (477) "1918–1923"

БКК 63.3 (4 Укр)